

Lander Etxebarria

EHGAMeko kidea

Homofobia, Alardea eta hezkuntza

■ Gure gizarteak aurrera egiten duela-eta, legeak biko- te homosexuali eskubideak onartzen ez diela edo ba- diela eztabaidatzen dugun neurrian harreman homose- xualak normaltasun itxura hartzen ari direla badirudie- la-eta, Eurovision ditzoso horretan transexualak ere sa- riak irabazten ari direla-eta... sarritan gauden baino ho- beto gaudelako irudia barneratzen dugu, gure nahia errealitate bihurtu nahiz-edo. Baina egunerokotasunak errealitatea gu baino burugogorragoa dela jakinarazten digu, eguneropairatu behar izaten baititugu homose- xualitatearen aurkako jarrera irrazional bezain histeri- koak bultzatzen dituzten iritziak edota heterosexuaita- teari jarraitzen ez diogunon aurkako erasoak. Horren adibide dugu Irungo Alardean emakumeak eskopetero izatearen aurkako talde batek Irunen buzoneatu berri duen gutun bat edota Cela Nobel saridunak Garcia Lor- caren omenaldiaren inguruan egin adierazpenak. Irungo gutunean irakur daitekeenez, emakumeei esko- petero izatea eragoztearen aldeko arrazoia «marikoiek kantinean izatea aldarrikatu eta lortzeko» arriskua eki- ditea omen da, hori izango baita, alarde tradizionalzale- hauen ustez, emakumeek berea lortutakoan planteatu- ko dena eta, dudarik gabe, emakumeena baino askoz ere kontu jasanezinagoa beraientzat. Celak, berriz, argi eta garbi adierazi du «ez duela gustoko popatik hartzea» eta, ondorioz, ez duela Loreak jaso duen bezalako gayen omenaldirik nahi. Nobel saridun behinaren kultura guztiak ere ezin izan ditu mendeetan zehar jasan dugun desinformazioak sortutako aurreiritzi eta beldurra gainditu, hori baita bi adierazpen hauek isladatzen du- tena. Irungoen amorrua eta Celak ipurdia omenaldiekin nahasiz plazaratu duen mesprezua, adierazpen homo- fobikoak biak, ezjakitearen adierazgarri argiak dira. Irungoak ez dira oraindik enteratu marikoia izateko ez dela derrigorrezkoa Alardeko kantinean izan nahi izate- a. Ez dira konturatzen 7.000 eskopeteroren artean, asko izango direla behin baino sarriagotan harreman homosexualak eduki dituztenak edo eduki nahi izan dutenak, baita beraiek ezagunen dituztenen artean ere. Azken finean, Alardearen ustezko defentsaren ostean, gizartearen eredu matxista, sexista eta heterosexista- ren defentsa izkutatzen baita. Ez dute onartu nahi Alar- dea baino tradizio handiagoa duten desio eta harreman homosexualak zilegi ez ezik, onuragarri eta eraikitzaile direla, heterosexuak bezainbeste behintzat. Urteetan zehar eskolan, familian eta lagunartean jasotako desin- formazioa (aurreiritziak, topikoak) barneratu egi dauka-

te esaten eta egiten ari diren astakerietaz konturatze- ko. Beraien alardean/gizartean ez dago gizon batekin ez- kondutako jeneral batentzako tokirik ezta emaztegaia duen kantinerantzako ere, besteak beste, horrelakorik gerta litekeela burutik ere ez zaielako pasatzen. Celarena, berriz, tristeagoa da, horrenbeste idatzi duen gizon batek asko irakurri duela suposatzen delako, eta horrenbeste irakurrita, ez dakielako oraindik emaku- meak gustoko dituzten gizon askok eta askok sentitzen dutela plazerra uzkitik zerbait sartzen dietenean eta, al- derantziz, harreman homosexualak gustoko dituzten gizon askori ez zaiela gustatzen popatik hartzea eta, ho- rretan, Celak berak gay askorekin bat egiten duela. Adierazpen tamalgarri bi hauek horretan geratuko lira- teke eta adierazleen kaltetan baino ez lirateke izango, ikaragarritzko eragina izango ez balute. Celaren hitzek homosexualitatearekiko mesprezu izugarria adierazten dute eta, Nobel saridun batek esanak diren neurrian, desio homosexualak dituzten pertsonak bigarren maila- kotzat jotzera bultzatzen dute gizartea. Irun bezalako hiri baten, berriz, sasihiritar talde batek harreman ho- mosexualak jasanezintzat jotzen dituen idazki bat inpu- nitate osoz banatzeak gay eta lesbianen aurkako lintxa- mendu giroa sortzen laguntzen du. Nolanahi ere, ondorio argi bi atera ditzakegu bata beste- arekin lotuta. Lehenengoa, halako adierazpen publiko zein pribatu aurre egiten saiatu behar dugula, publi- koki zein pribatuki. Bigarrena, gure gizarte heziketa ez heterosexista baten premian dagoela. Homofobiari, mesprezuei, erasoei aurre egiteko, derrigorrez desmon- tatu behar ditugu hain barneratu eta errotuta dauden aurreiritzi, topiko eta autodefentsa faltsu baten uste- tan gay eta lesbianen aurkako eraso oinarrian dagoen beldurra. Beharrezkoa da gure eskolan, gure gizarte agenteetan, gure lagunaren artean, gure familietan neurri hezitzaileak premiaz aplikatzen hastea. Irrazionalkeria- ren mezuak kontrarrestatzeko, eta aurrerantzean mezu horiek gero eta urriagoak izango direla ziurtatzeko, guz- tiz desagertu arte. EHGAM erroka honi erantzuteko pausoak ematen hasia da, horra hor prestatu eta aur- keztu berri dugun unitate didaktikoa, argitaratu berri dugun *Nola esan gurasoei* liburuxka, edo Euskal He- rrian zehar aurkezten ari garen Sexu Askatasunerako Nazioarteko Foruma. Halere ezinbestekoa da Gay Mugi- menduaren ahaleginak agente gehiagoren inplikazioa- ren bitartez indartzea, gure gizartean sexualitatearen askapenean aurrera egin nahi badugu behintzat. ■

Joxe Mari Pastor

Nigerquay

Milioi bat dolar eman nahi omen zitzaion Espainiatik Nigeriari, talde horrek Para- guairi irabaz eta espainiarren bidea Munduko Futbol Txapelketan erraz zezan. Zitzaien idatzi dut, ez baitago argi diru hori nork ordainduko zuen. Espainol zale gizajoe? Marca-k? Erret etxeak? Fondo reserbatuek? Huts egin duten jokalariei eta teknikoei beraiei zegokien sositik apur bat eskainiz?

Ulertu egiten dut -ados ez egon arren- esta- tu bat ordezkatzeko duten jokalariek milioi mor- doa irabaztea arrakastaren truke; baina diru publikoa pribilegiatu hauen porrota konpontzen saiatzeko ere erabiltzeari lartxo deritot. Areago selekzio hori bere sentitzen ez duen herritarrei ere ordainarazten zaienean.

Horrexegatik eskatuko nieke gure Hegoal- deko ordezkariari Madrilekin cupoa negozia- tzen dutenean klausula bat exigitzea, guretik haruntza joango den dirua dela eta: euskal hiri- tar bakoitzak aukera izatea bere zergetatik Espainiako selekzioari ezer eman behar zaio- nentz erabakitzeke, bertako jokalariek hamaika txapel jantzi arren, *Manolo el del Bomborena* bezain handiak. Ez dut uste onartuko dutenik, eta hala izatekotan beldur nahiz honetan ere ez ote gaituzten zozotzat joko, erlijio zergaren kasuan bezala: ezezkoa esateko posibilitatea eskaintzen digute, baina Elizari zenbat emango zaion alde zurretik zehaztua da, berdin dio herritarrek eman nahi luketena askoz gutxiago bada.

Eta inoiz euskal selekzioa egingo balitz zerga eskubide hau geure taldeari ere ezartzea utopi- koa eta antibaskoa litzatekeela jakinda, desio bakar bat behintzat: haien porrota -espainolena orain bezala- diru publiko konpondu nahi izate- a debekatzea. Dekretuz, txintxina tartean dagoenean gizaki hutsak baikara euskaldunok ere. Ez sainduak, ez unibertsalak. Unibertsalak, bizioak bakarrik.

Kornerra

Mikel Elorza

Presioak

■ Ekitaldi eta manifestazioetan parte hartutakoei ez zitzaion oso kitzikagarria egingo EAJ eta PP atenta- tuaren bihamunean mokoka ikustea. Baina ez ziren larregi harrituko. Iazko udako batasun eta izpi- rituak artifizial gizendutakoak ziren eta etorri dira beren onera. Ardi bakoitza bere artaldean paratzera. Denek gaitzesten dute atentatua, jakina, etsai dute denek ETA, baina etsaigoa modu oso desberdinean gauzatzen da Gasteiz edo Madrilgo egunerokotasu- nean. Sentitu behar dute amorrua PPkoek, kideak hiltzen baitizkiote; baina ezin da ukatu zoritxarreko protagonismoa ondo baliatzen dutela presioa egiteko eta tokia hartzeko. Presioa baino zerbait gehiago jasaten dutenez gain (Mexikotik kanporatutakoak, kasu), EAJk ere, mahai askotan jokatzeko duenez, igarri egiten du.

Irlandarekin egiten ditugu konparazioak, baina oso maiz etortzen zaizkit niri, Aznar eta Arzalluz ika- mikan ikusita, Netanyahu eta Arafaten gaur egungo irudiak.

L A P h I T Z A

